

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 178/2012-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. apríla 2012 predbežne prerokoval sťažnosť M. L. a E. L., oboch bytom V., zastúpených advokátkou JUDr. J. Č., J., vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Dunajská Streda v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 109/2005 a jeho rozsudkom zo 16. septembra 2008 a postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Co 73/2009 a jeho rozsudkom z 9. júna 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. L. a E. L. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 25. januára 2012 doručené podanie M. L. a E. L., oboch bytom V. (ďalej len „sťažovateľky“), zastúpených advokátkou JUDr. J. Č., J., označené ako „*Podnet*“ vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj „ústava“) postupom Okresného súdu Dunajská Streda (ďalej

len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 109/2005 a jeho rozsudkom zo 16. septembra 2008 a postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Co 73/2009 a jeho rozsudkom z 9. júna 2010.

V tejto súvislosti ústavný súd uvádza, že ústavným zákonom č. 90/2001 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov, sa prostriedkom ochrany základných práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb stala s účinnosťou od 1. januára 2002 sťažnosť a podnet ako prostriedok ochrany základných práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb podľa čl. 130 ods. 3 ústavy v znení účinnom do 1. júla 2001 zanikol k 1. júlu 2001.

Ústavný súd po posúdení obsahu podania sťažovateľiek, zastúpených kvalifikovanou právnou zástupkyňou, dospel k záveru, že ide o sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Vo svojej sťažnosti sťažovateľky uviedli, že v roku 2003 boli podielovými spoluvlastníčkami rodinného domu vo V.

Ďalej vo svojej sťažnosti uviedli, že „v konaní pred Okresným súdom v Dunajskej Strede uplatnili návrhom na začatie konania zo dňa 24. 06. 2005 právo na náhradu škody proti A. Á., ktorý dňa 27. 5. 2003 v ich spoločnej vodomernej šachte na pozemku vo vlastníctva mesta V. uzavrel prívod vody do domu podnecovateľiek a vodomernú šachtu uzamkol visacím zámkom. Pri tomto čine hrubo urážal podnecovateľky a vyhrážal sa im zabitím, ktoré slovné útoky a vyhrážky opakoval aj pri iných príležitostiach. Týmto svojim činom podnecovateľkám znemožnil užívanie ich nehnuteľnosti, nakoľko bývať v nehnuteľnosti bez vody nie je možné, preto sa oni aj so svojou matkou (postaršou chorľavou osobou) museli zo svojej nehnuteľnosti odsťahovať a bývať v podnájme až do doby, kým nezriadili novú vlastnú vodovodnú prípojku. Takto podnecovateľky boli zbavené možnosti svoju nehnuteľnosť užívať, teda využívať obsah svojho vlastníckeho práva podľa čl. 20 Ústavy SR.“

Okresný súd od podania návrhu uskutočnil vo veci niekoľko pojednávaní, vyžiadal písomné dôkazy, ktoré však podľa sťažovateľiek vyhodnotil nesprávne, pričom ich návrh zamietol rozsudkom č. k. 6 C 109/2005-101 zo 16. septembra 2008.

Proti označenému rozsudku okresného súdu sťažovateľky podali 28. októbra 2008 odvolanie krajskému súdu, v ktorom navrhli jeho zmenu tak, aby odporcovi bola uložená povinnosť zaplatiť im skutočnú škodu (3 167,70 €) a ušlý zisk (1 672,96 €) alebo aby krajský súd zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a vec mu vrátil na doplnenie dokazovania, keďže namietali, že okresný súd nevykonal nimi navrhnutý dôkaz svedeckými výpoveďami. Krajský súd nariadil pojednávanie vo veci sťažovateľiek a vykonal aj navrhované dokazovanie, pričom odvolanie sťažovateľiek odmietol ako neodôvodnené a potvrdil zamietavý rozsudok okresného súdu svojím rozsudkom č. k. 23 Co 73/2009-170 z 9. júna 2010.

Sťažovateľky podali proti namietanému rozsudku krajského súdu dovolanie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“). Najvyšší súd ako súd dovolací dovolanie sťažovateľiek odmietol pre nedostatok dovolacích dôvodov. Uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 46/2011 z 28. októbra 2011 bolo sťažovateľkám doručené 23. novembra 2011.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľky ústavný súd žiadajú, aby nálezom rozhodol, že okresný súd (v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 109/2005) a krajský súd (v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Co 73/2009) porušili ich vlastnícke právo podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, ich základné právo na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietahov spolu s právom vyjadriť sa k vykonaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a namietajú aj porušenie „zásady“, že „všetci účastníci sú si v konaní rovní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone.

O zjavnú neopodstatnenosť návrhu ide vtedy, ak namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo keď preskúmanie označeného postupu alebo rozhodnutia orgánu štátu v rámci predbežného prerokovania vôbec nesignalizuje možnosť vyslovenia porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa, realnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05).

1. Sťažovateľky namietajú porušenie svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy na prerokovanie ich veci bez zbytočných prietáhov a na vyjadrenie sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, ako aj porušenie zásady rovnosti účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy rozsudkom okresného súdu č. k. 6 C 109/2005-101 zo 16. septembra 2008 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu.

Ústava rozdeľuje ochranu ústavnosti medzi všeobecné súdy a ústavný súd. Systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (IV. ÚS 23/05). Judikatúra ústavného súdu stabilne pripomína, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci (napr. I. ÚS 214/09).

Vzhľadom na princíp subsidiarity ustanovený v čl. 127 ústavy je vylúčená právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o sťažovateľkami uplatnených námietkach porušení ich práv napadnutým rozsudkom okresného súdu. Ochrany svojich práv sa sťažovateľky mohli domáhať a aj sa domáhali podaním odvolania proti rozsudku okresného súdu. Ústavný súd z tohto dôvodu sťažnosť v časti, ktorá smeruje proti napadnutému rozsudku okresného súdu, namietajúc porušenie čl. 20 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy odmietol z dôvodu nedostatku svojej právomoci podľa § 25 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde.

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie uvedeného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom,

v ktorom už označený všeobecný súd o veci rozhodol pred podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (II. ÚS 184/06), a preto už k namietanému porušovaniu tohto práva nečinnosťou tohto súdu v čase doručenia sťažnosti nemohlo dochádzať (m. m. II. ÚS 387/06).

Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva sťažovateľmi označeným porušovateľom ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemôže zo strany sťažovateľmi označeného porušovateľa, proti ktorému sťažnosť smeruje, dochádzať k namietanému porušovaniu v sťažnosti označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pretože konanie o takej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 6/03). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. marca 2009).

Ústavný súd konštatuje, že predmetom sťažnosti je preskúmanie opodstatnenosti tvrdenia sťažovateľiek, podľa ktorého postupom okresného súdu v konaní vedenom pod

sp. zn. 6 C 109/2005 malo dôjsť k porušeniu ich základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 6 C 109/2005 bolo právoplatne skončené 9. augusta 2010, t. j. v čase doručenia sťažnosti žiadnym ústavne relevantným spôsobom nemohol okresný súd ovplyvniť priebeh konania, prípadne spôsobiť prietahy v ňom, a teda nemohol už ani porušovať sťažovateľkami v sťažnosti označené základné práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Keďže sťažovateľky namietali porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v napadnutom konaní sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 25. januára 2012, t. j. v čase, keď okresný súd už vo veci samej nekonal, v dôsledku čoho už k porušovaniu v sťažnosti označených práv jeho postupom nemohlo dochádzať, ústavný súd sťažnosť v súlade s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

2. Sťažovateľky ďalej vo svojej sťažnosti namietali aj porušenie svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj porušenie zásady rovnosti účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy rozsudkom krajského súdu č. k. 23 Co 73/2009-170 z 9. júna 2010 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu.

Ústavný súd v súvislosti s preskúmaním napadnutého rozsudku krajského súdu, ktorý bol predmetom preskúmania v rámci dovolacieho konania vedeného pod sp. zn. 4 Cdo 46/2001 (najvyšší súd o dovolaní sťažovateľiek rozhodol 28. októbra 2011), uvádza, že už vo svojej rozhodovacej činnosti judikoval (napr. m. m. I. ÚS 184/09, I. ÚS 237/09, III. ÚS 167/2010, IV. ÚS 49/2010, IV. ÚS 142/2010, IV. ÚS 195/2010), že lehota na prípadné podanie sťažnosti po rozhodnutí o dovolaní bude v takýchto prípadoch považovaná v zásade za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (porovnaj k tomu aj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 8. novembra 2007 vo veci Soffer proti Českej republike, sťažnosť č. 31419/04 alebo rozsudok

Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99 a jeho body 51, 53, 54).

Z ústavného vymedzenia postavenia a kompetencií všeobecných súdov a ústavného súdu v Slovenskej republike (princíp subsidiarity) vyplýva, že rozhodovanie v občianskoprávných veciach patrí do právomoci všeobecných súdov. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať správnosť skutkových a právnych názorov všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a pri uplatňovaní zákonov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu (obdobne napr. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010). Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov (II. ÚS 193/2010).

Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy však patrí kontrola zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvozené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, III. ÚS 153/07). O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia v súvislosti s jeho posúdením v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ide spravidla vtedy, ak ústavný súd zistí takú interpretáciu a aplikáciu právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera jej účel a význam, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé, prípadne popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, a aj v tom prípade, ak sú dôvody, na ktorých je rozhodnutie založené, zjavne jednostranné alebo sú v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

Podstatou sťažnosti je nesúhlas sťažovateľiek s rozhodnutím okresného súdu, pričom pochybenia tohto súdu neodstránil ani krajský súd, čím malo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľiek podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v spojitosti s čl. 47 ods. 3 ústavy.

Ústavný súd z príloh k sťažnosti (odvolanie z 28. októbra 2008 proti napadnutému rozsudku okresného súdu) zistil, že sťažovateľky uplatnili v odvolaní proti napadnutému rozsudku okresného súdu rovnaké námietky ako v sťažnosti podanej ústavnému súdu.

Podstatou zásadnej námietky sťažovateľiek v odvolaní je ich nesúhlas s rozsudkom okresného súdu, pretože podľa ich názoru nevychádza z dôkazov predložených počas konania. Sťažovateľky tvrdia, že súd bez odôvodnenia nevykonal všetky navrhované dôkazy, pričom vykonaným dôkazom pripisoval iný význam, aký majú, a niektoré navrhované dôkazy vôbec nevykonal. Preto považovali namietaný rozsudok okresného súdu za nesprávny a nespravodlivý a žiadali, aby ho krajský súd ako súd odvolací zrušil. V sťažnosti podanej ústavnému súdu tvrdia, že krajský súd ich v konaní vedenom na krajskom súde pod sp. zn. 23 Co 73/2009 zbavil možnosti – práva vyjadriť sa k vykonaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp., že aj krajský súd nesprávne vyhodnotil dôkazy predložené v označenom konaní.

Krajský súd vo svojom rozsudku vo veci č. k. 23 Co 73/2009-170 z 9. júna 2010, ktorým ako súd odvolací potvrdil rozsudok okresného súdu č. k. 6 C 109/2005-101 zo 16. septembra 2008, okrem iného uviedol:

„Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.)... prejednal vec na nariadenom pojednávaní v zmysle § 214 ods. 1 O. s. p. a dospel k záveru o nedôvodnosti odvolania navrhovateľiek. ...

Navrhovateľky vo svojom návrhu na začatie konania, doručenom súdu 24. 06. 2005, si uplatnili nárok na zaplatenie skutočnej škody vo výške 95 430 Sk (3 167,70 eur) a ušlého zisku 50 400 Sk (1 672,97 eur). Nárok odôvodnili tým, že odporca v máji 2003 zamkol v spoločnej vodovodnej šachte nachádzajúcej sa na pozemku mesta V. prívod vody do im vlastnícky patriacemu rodinnému domu, a následkom odporcovho konania zostali bez vody. Keďže sa odporcu báli a nemohli ostať bez prívodu vody, odsťahovali sa na tri mesiace do podnájmu v G., za ktorý platili nájomné... Škoda vo forme ušlého zisku je vrátená cena ubytovacích služieb, ktoré v letných mesiacoch poskytujú. Poukázali aj na súvis tohto konania s trestným konaním v trestnej veci vedenej pod sp. zn. 2 T/36/2005, v ktorej si náhradu škody uplatnili. Odporca nesúhlasil s návrhom a na svoju obranu argumentoval

tým, že on navrhovateľkám prívod vody neodpojil, ale práve naopak, urobili talk opakovane navrhovateľky jeho dcére. Na žiadosť navrhovateľiek o odstránenie vodomeru do domovej nehnuteľnosti jeho dcéry z ich vodomernej šachty, Z. premiestnila vodomer navrhovateľiek do novej šachty.

Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti. ...

Z citovaných ustanovení vyplýva, že pre konštatáciu o spôsobení škody, zákon vyžaduje určité konanie zodpovednostného subjektu, ktoré škodu spôsobí. Navrhovateľky tvrdili, že škoda im vznikla konaním odporcu, ktorým označili odpojenie prívodu vody do im vlastnícky patriacemu rodinnému domu. Správne preto súd prvého stupňa zameral dokazovanie na existenciu navrhovateľkami tvrdeného konania odporcu – odpojenie prívodu vody do ich rodinného domu, ktorým malo prísť k vzniku škody. Správnym je i záver súdu prvého stupňa, že navrhovateľky v konaní nepreukázali, že k nimi tvrdenému konaniu odporcu došlo. Nepochybne navrhovateľky preukázali vlastníctvo k rodinnému domu vo V. Preukázali tiež, že podali 19. 05. 2003 trestné oznámenie na odporcu, ktoré však bolo odložené, o ktorých skutočnostiach svedčí vyrozumienie oznamovateľa o vykonaných opatreniach z 19. 06. 2003. Z prešetrenia sťažnosti Mestského úradu V. z 28. 07. 2003 vyplýva, že zásah zo strany odporcu spočívajúci v obmedzení odberu vody navrhovateľiek posúdil protiprávnym konaním, na ktorý bol aj odporca upozornený. O riešení konfliktu... svedčí aj správa mesta V. z 18. 04. 2007 a list z 28. 07. 2003 adresovaný odporcovi, z ktorého vyplýva, že odpojenie prívodu pitnej vody z mestského vodovodu bolo potvrdené pri miestnom šetrení. Zo správy Z., a. s. z 08. 04. 2008 vyplýva, že odporca zriadil vodovodnú prípojku s vybudovanou vodomernou šachtou, do ktorej bol namontovaný vodomer 13. 04. 1978, do ktorej bol 09. 06. 1968 namontovaný vodomer pre L. L. Pre odberné miesto č. 3429260 pre odberateľku M. L., navrhovateľku 1/, bola zriadená vodovodná prípojka 05. 06. 1998 z dôvodu nezhody so susedom A. Á., odporcom a vodomer pre toto odberné miesto bol namontovaný do šachty, ktorej majiteľkou je navrhovateľka 1/. Zo správy tiež vyplýva, že nikomu vodomer neodmontovali, t. j. neodpojili prívod vody. Z týchto dôkazov súd prvého stupňa správne vyvodil skutkový stav, že ku konaniu odporcu, ktorým mal odpojiť prívod vody do domu navrhovateľiek nedošlo. Z uvedených dôkazov vyplýva, že šachta pre obe odberné miesta účastníkov – navrhovateľiek a odporcu nie je spoločná, ktorý záver

vyplýva zo správy Z..., že k odpojeniu prívodu vody v rozhodnom období, pred 19. 05. 2003, kedy podali navrhovateľky na odporcu za nimi tvrdený skutok odpojenia prívodu vody, trestné oznámenie na políciu, došlo. Záveru o konaní odporcu napovedá len konštatácia mestského úradu V. o potvrdení odpojenia vody do domu navrhovateľiek pri miestnom šetrení.“

Krajský súd na základe námietok sťažovateľiek uvedených v odvolaní doplnil dokazovanie vo veci výsluchom navrhovaných svedkov a v tejto súvislosti v rozsudku bližšie uviedol tieto skutočnosti:

„Odvolací súd v zmysle § 213 ods. 4 O. s. p., podľa ktorého odvolací súd môže doplniť dokazovanie vykonaním ďalších dôkazov navrhnutých účastníkom konania, ak ich nevykonal súd prvého stupňa, hoci mu ich účastník navrhol, alebo za podmienok ustanovených v § 205a, doplnil dokazovanie vo veci svedeckými výpoveďami dvoch navrhovateľkami už pred súdom prvého stupňa navrhnutými svedkami: J. H. a JUDr. D. G... Obaja zhodne vypovedali, že neboli svedkami odpojenia prívodu vody odporcom do rodinného domu navrhovateľiek. Svedok JUDr. D. G. uviedol, že obe navrhovateľky túto skutočnosť prišli oznámiť mestskému úradu. Zo svedeckých výpovedí odvolací súd nemal preukázané, že odporca odpojil prívod vody do domu navrhovateľiek, t. j. že vykonal skutok, ktorý mal spôsobiť škodu navrhovateľkám.“

Odvolací súd súčasne odôvodnenie rozsudku okresného súdu doplnil a rozšíril takto:

„Keďže nebol preukázaný jeden zo základných predpokladov vzniku záväzkovoprávneho vzťahu občianskoprávnej zodpovednosti za škodu, pretože nebol preukázaný skutok odporcu v máji 2003, ktorým mal odpojiť prívod vody do domu navrhovateľiek, odvolací súd sa zhodne so súdom prvého stupňa nezaoberal tým, či tento skutok, ktorý nebol preukázaným, mohol navrhovateľkami tvrdenú škodu spôsobiť, t. j. spôsobenou škodou a príčinnou súvislosťou medzi protiprávnym úkonom a škodou. Preukázaním skutku odporcu v máji 2003 spočívajúcom v odpojení vody do rodinného domu navrhovateľiek nesvedčí ani rozsudok Okresného súdu Dunajská Streda z 03. 09. 2008 č. k. 2 T/36/2005-222, ktorý nadobudol právoplatnosť 05. 09. 2008, pretože odporcu súd uznal vinným za skutok zo 04. 10. 2003 spočívajúci vo vyhrázaní navrhovateľke 1/,

nakolko skutok, ktorý mal spôsobiť škodu navrhovateľkám sa mal stať v máji, a malo ním byť odpojenie prívodu vody, nie vyhrážanie.“

Napokon krajský súd v napadnutom rozsudku zhrnul svoje právne názory a uviedol, akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, z akého skutkového stavu vychádzal a ako vec právne posúdil. Uviedol aj argumentáciu, ktorú sťažovateľka spája so zásadnou námietkou v odvolaní, a uzavrel, že *„ako odvolací súd po doplnení dokazovania, ktoré navrhli navrhovateľky vykonať už pred súdom prvého stupňa, v zmysle § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej z dôvodu vecnej správnosti“*. Z citovaného vyplýva, že odvolací súd na návrh sťažovateľiek vykonal doplnenie dokazovania vo veci.

Vo vzťahu k sťažovateľkami namietanému porušeniu zásady rovnosti účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 ústavy ústavný súd uvádza, že za také porušenie nemožno považovať tvrdenie sťažovateľiek, že *„odôvodnenia rozhodnutí súdom prvého a druhého stupňa... vôbec neobsahujú odkazy na dôkazy svedčiace v prospech podnecovateľiek“*, ani to, že súd ich tvrdenia neakceptoval napriek predloženiu písomných dôkazov, zatiaľ čo akceptoval ústne tvrdenia odporcu.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na to, že Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“) ukladá účastníkom konania povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd ale rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (pozri § 120 ods. 1 OSP), a nie účastníkov konania.

Pokiaľ ide o námietku sťažovateľiek, že v odvolacom konaní neboli vykonané nimi navrhnuté dôkazy, ústavný súd poukazuje na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) zaručuje síce právo na spravodlivý proces, neupravuje však prípustnosť

dôkazov alebo ich hodnotenie (A. B. v Slovenská republika, rozsudok zo 4. marca 2003 a v ňom odkaz na ďalšiu judikatúru). Aj podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu nie je súčasťou základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru povinnosť vykonať dôkazy označené účastníkom konania (I. ÚS 75/96, II. ÚS 153/03). Procesný princíp voľného hodnotenia dôkazov v spojení so zásadou procesnej ekonomiky dovoľuje súdu vykonať len tie dôkazy, ktoré podľa jeho uváženia vedú k rozhodnutiu vo veci samej (napr. II. ÚS 218/00, IV. ÚS 182/04).

Ústavný súd poukazujúc predovšetkým na citované časti odôvodnenia rozsudku krajského súdu, dospel k záveru, že medzi namietaným rozsudkom krajského súdu a obsahom základného práva sťažovateľiek podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, keď sťažovateľky za také porušenie považovali nepovolenie otázky nesúvisiacej s prípadom zo strany sudkyne v rámci vykonávania dokazovania výsluchom svedkov, ako aj obsahom zásady rovnosti účastníkov podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, poukazujúc na neakceptovanie písomných dôkazov sťažovateľiek, neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by naznačovala reálnu možnosť vysloviť porušenie označených práv po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Skutočnosť, že sťažovateľky sa s právnymi názormi krajského súdu nestotožňujú, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti týchto názorov a nezakladá ani právomoc ústavného súdu ich nahradiť. Nie je úlohou ústavného súdu do detailov preskúmať prípad z pozície v okolnostiach prípadu aplikovaných právnych noriem, ani opätovne podrobiť revízii napadnutý rozsudok so zámerom „vylepšiť“ jeho odôvodnenie, prípadne zostaviť zoznam možných pochybení krajského súdu, ak tieto nemajú takú relevanciu, ktorá by mohla spochybniť konformitu záverov napadnutého rozsudku s ústavou (IV. ÚS 270/09, IV. ÚS 27/2010). Podľa názoru ústavného súdu krajský súd (v spojení s okresným súdom) rozsudok vo veciach týkajúcich sa dokazovania a hodnotenia dôkazov odôvodnil ústavne konformným spôsobom.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd považuje v tejto časti sťažnosť sťažovateľiek za zjavne neopodstatnenú a odmietol ju z tohto dôvodu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ústavný súd uvádza, že o zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktorý vylučuje, aby ten orgán (krajský súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (III. ÚS 263/03, IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, III. ÚS 342/08). Konanie o odvolaní sťažovateľiek proti namietanému rozsudku okresného súdu na krajskom súde bolo právoplatne skončené 9. augusta 2010, t. j. v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už k porušeniu ich základného práva nemohlo dochádzať, pretože ich právna neistota už bola odstránená právoplatným skončením označeného súdneho konania.

Vzhľadom na uvedené a v súlade so svojou stabilizovanou judikatúrou je podľa názoru ústavného súdu sťažnosť zjavne neopodstatnená aj v tejto časti a ústavný súd ju odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Sťažovateľky namietajú aj porušenie svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy rozsudkom krajského súdu č. k. 23 Co 73/2009-170 z 9. júna 2010.

V súvislosti s namietaným porušením základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy poukazuje ústavný súd na svoju stabilizovanú judikatúru (napr. II. ÚS 78/05, IV. ÚS 301/07), ktorej súčasťou je aj právny názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj základné právo vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 ústavy, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprocenčné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. O prípadnom porušení základného práva podľa čl. 20

ods. 1 ústavy napadnutým rozsudkom krajského súdu by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprocených princípov vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením (IV. ÚS 326/07).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd uzavrel, že medzi namietaným rozsudkom krajského súdu a obsahom základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by naznačovala reálnu možnosť vysloviť ich porušenie po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Z uvedeného dôvodu ústavný súd aj pri predbežnom prerokovaní tejto časti sťažnosti rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde o jej odmietnutí z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd sťažnosť sťažovateľiek ako celku po jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol.

Keďže ústavný súd odmietol sťažnosť ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, ďalšími návrhmi sťažovateľiek uvedenými v ich podnete sa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. apríla 2012